

Prevencinių programų vykdymas UAB Ignalinos sveikatos centre

**Pranešėjas UAB Ignalinos sveikatos centro
direktorė Rimantė Gaidelienė**

Panevėžys
2022-10-12

Ignalinos rajonas yra Lietuvos šiaurės rytuose. Tai vienas iš rečiausiai apgyvendintų rajonų Lietuvoje. Rajono plotas 1447 km²

2022 m. liepos 1 dienai rajone gyveno 14263 gyventojai.

Gyventojų tankis – 1 km² tenka 10 gyventojų.

Ignalinos savivaldybėje dirba dvi pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos:

1. VšĮ Ignalinos rajono poliklinika.
2. UAB Ignalinos sveikatos centras (toliau- Centras).

Prie abiejų įstaigų 2022 m. rugsėjo pirmą dieną yra prisirašę 12 335 drausti privalomuoju sveikatos draudimu gyventojai:

1. VšĮ Ignalinos rajono poliklinika – 5993 gyventojai.
2. UAB Ignalinos sveikatos centras – 6342 gyventojai.

Abiejose įstaigose vykdomos valstybės finansuojamos prevencinės programos:

1. Gimdos kaklelio vėžio prevencinė programa.

Ši programa skirta moterims nuo 25 metų iki 59 metų (imtinei) 25-34- metų (imtinei) moterims kartą per 3 metus atliekamas gimdos kaklelio citologinis tepinėlis. 35-59 metų (imtinei) moterims kartą per 5 metus atliekamas gimdos kaklelio aukštos rizikos papilomos viruso tyrimas (AR ŽPV) ir gimdos kaklelio citologinio tepinėlio ištyrimas skystoje terpėje (jei AR ŽVP teigiamas).

2. Krūties vėžio prevencinė programa

Ši programa skirta moterims nuo 50 metų iki 69 metų (imtinei), kurioms kartą per 2 metus gali būti atliekamas mamografinis tyrimas.

3. Prostatos vėžio prevencinė programa.

Ši programa skirta vyrams nuo 50 metų iki 69 metų (imtinei) ir vyrams nuo 45 metų, jei jų tėvai ar broliai sirgo priešinės liaukos vėžiu. Vyrams atliekamas kraujo tyrimas, parodantis prostatos specifinio antigeno koncentraciją kraujyje.

4. Storosios žarnos vėžio prevencinė programa.

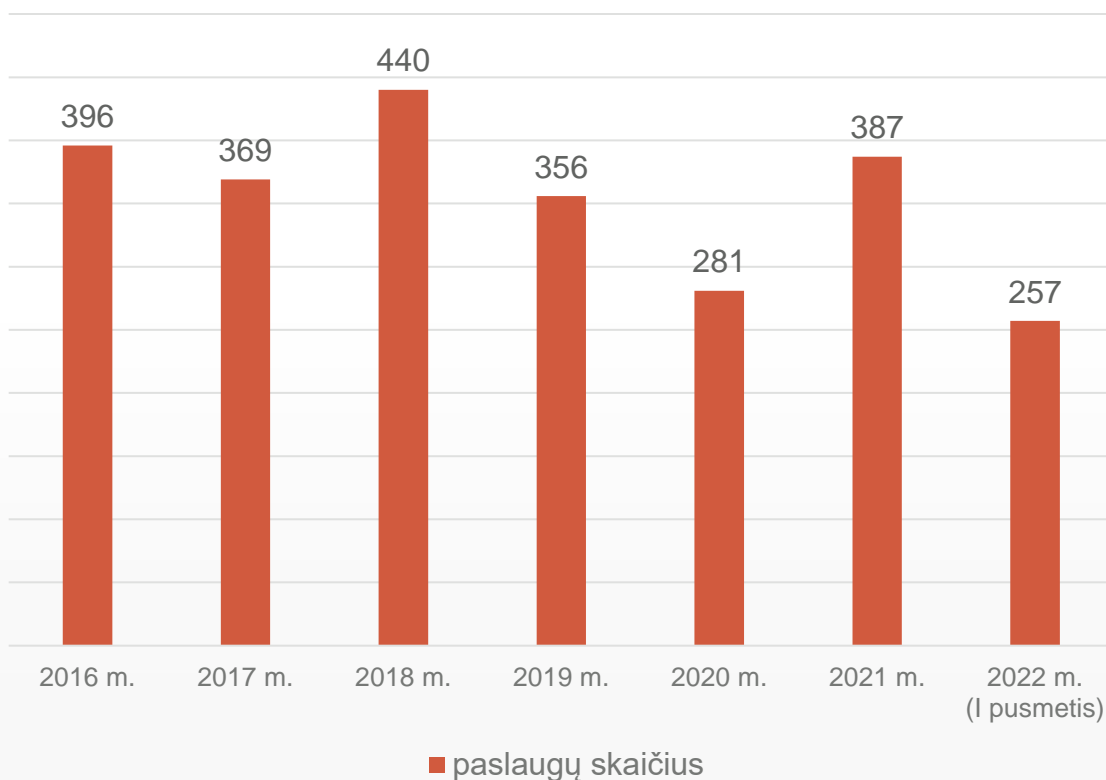
Ši programa skirta vyrams ir moterims nuo 50 metų iki 74 metų (imtinei), kuriems kas 2 metus gali būti atliekamas slapto kraujavimo iš žarnyno testas.

5. Širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos programa.

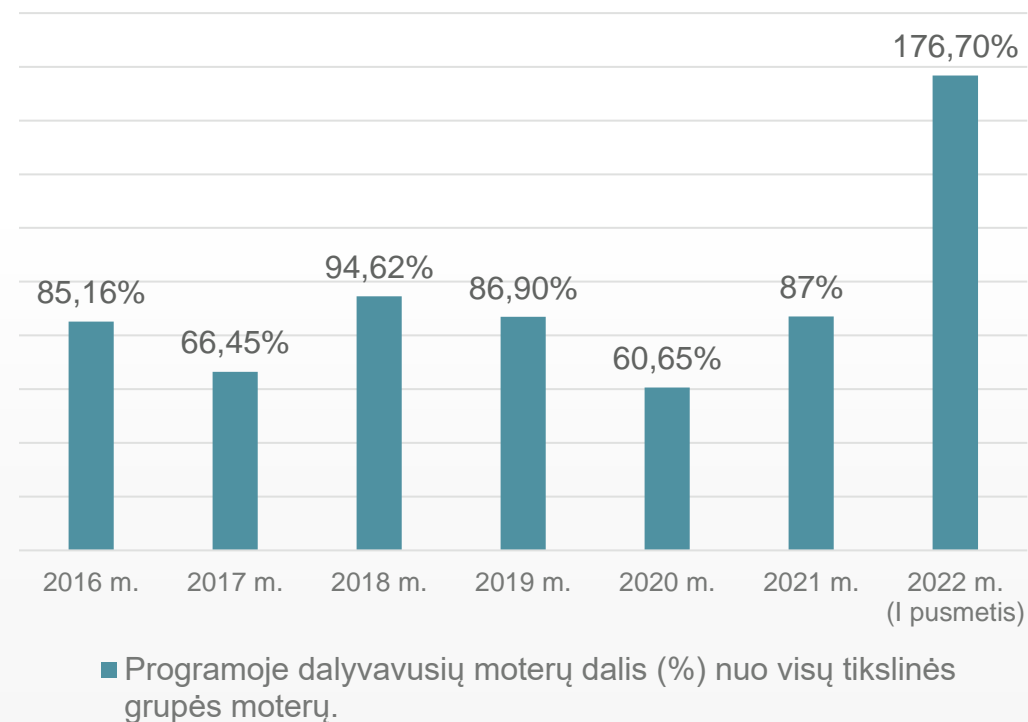
Ši programa skirta vyrams nuo 40 metų iki 54 metų (imtinei) ir moterims nuo 50 metų iki 64 metų (imtinei), kuriems kartą per 1 metus šeimos gydytojas nustato rizikos veiksnius ir, jei reikia, sudaro individualų širdies bei kraujagyslių ligų prevencijos planą ir, jeigu reikia, siunčia pas specialistus.

Gimdos kaklelio vėžio prevencijos vykdymas UAB Ignalinos sveikatos centre 2016-2022 m. (I pusmetis)

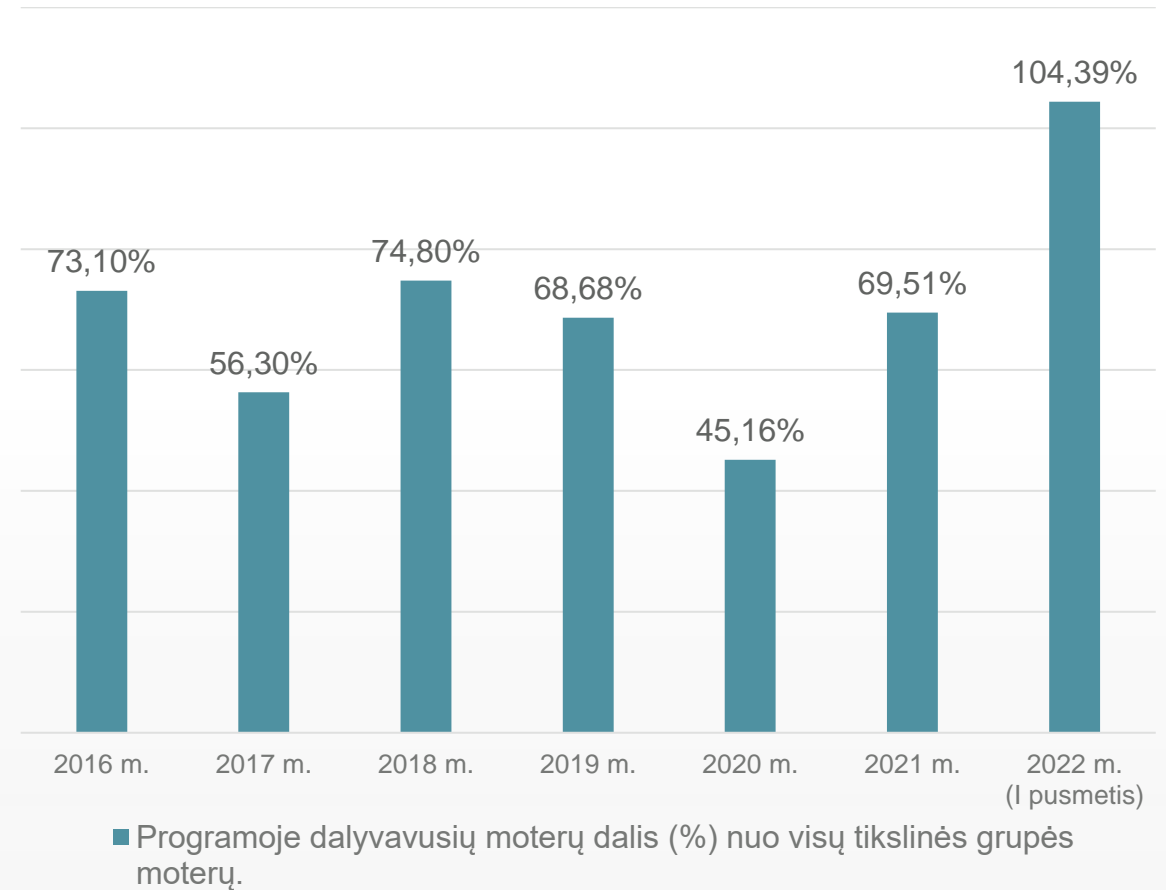
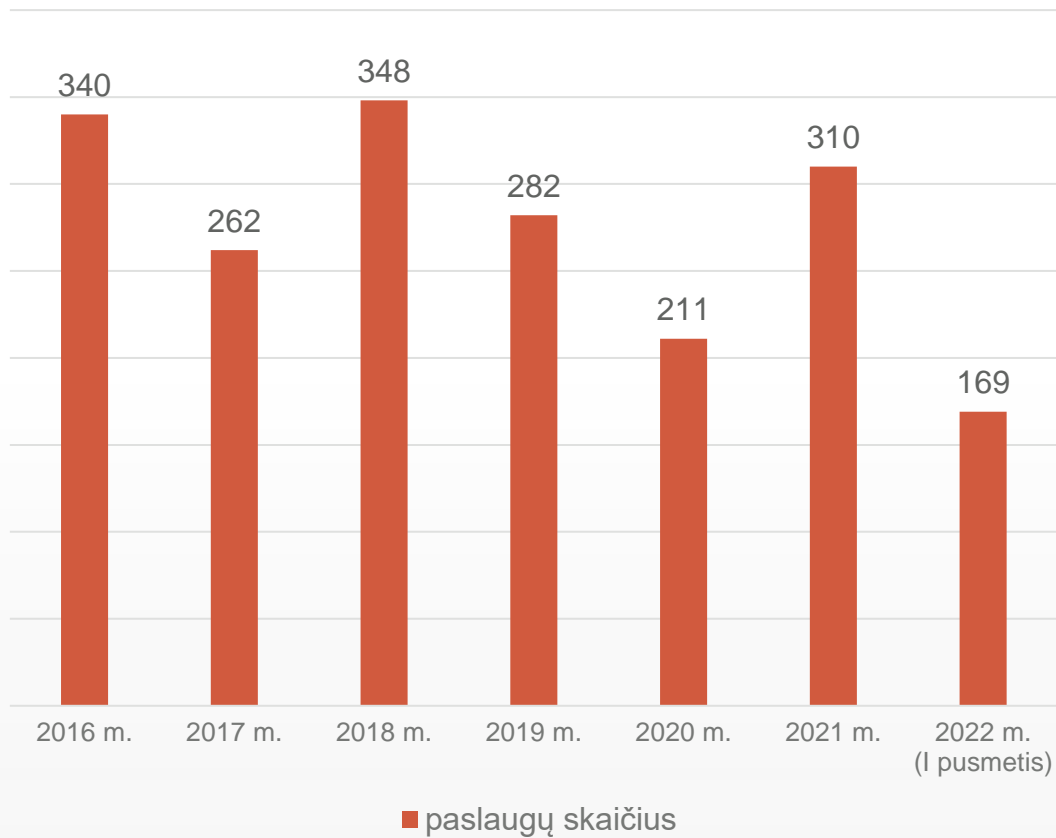
Informavimo paslauga

Programoje dalyvavusių moterų dalis (%) nuo visų tikslinės grupės moterų.

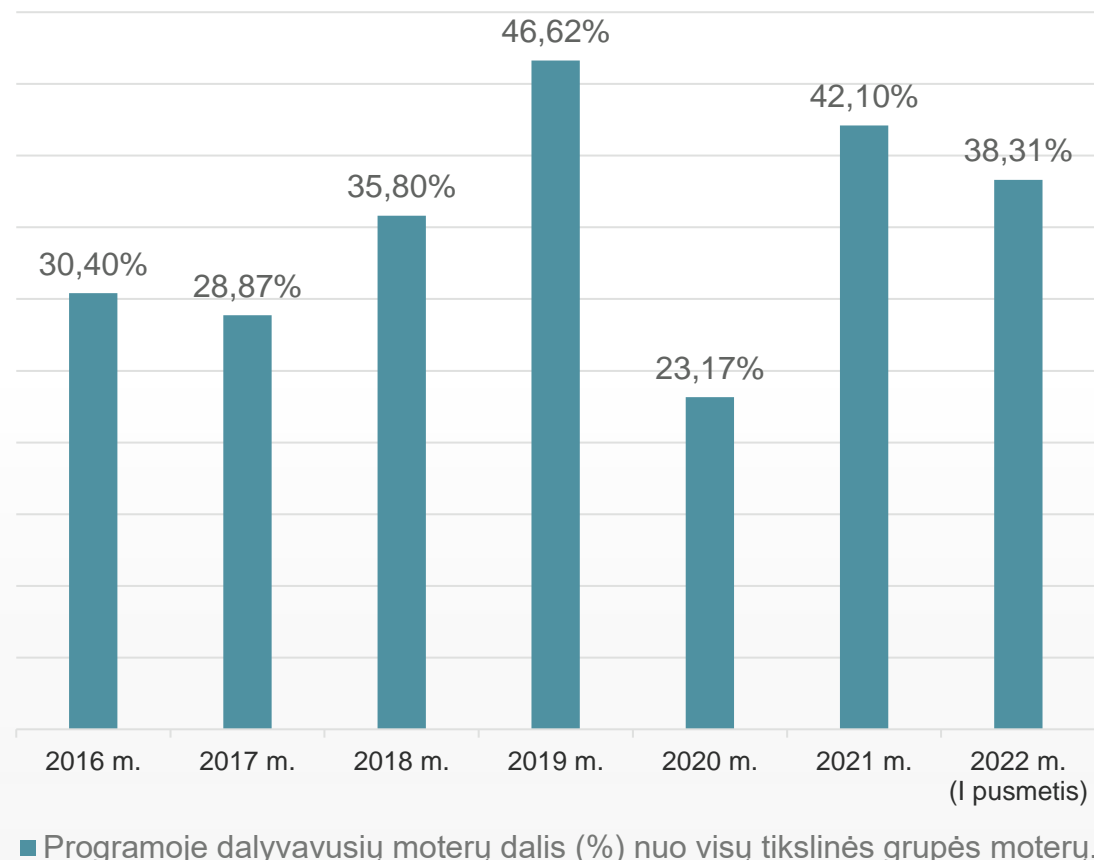
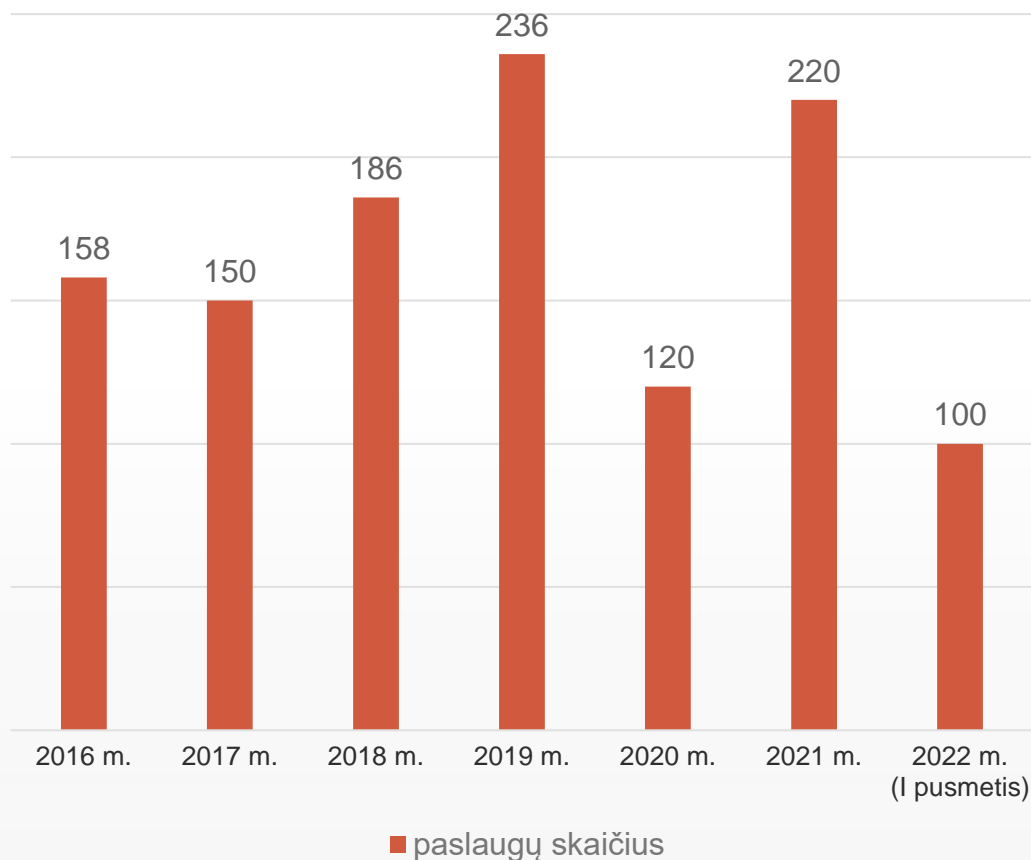

Citologinio tepinėlio paėmimas

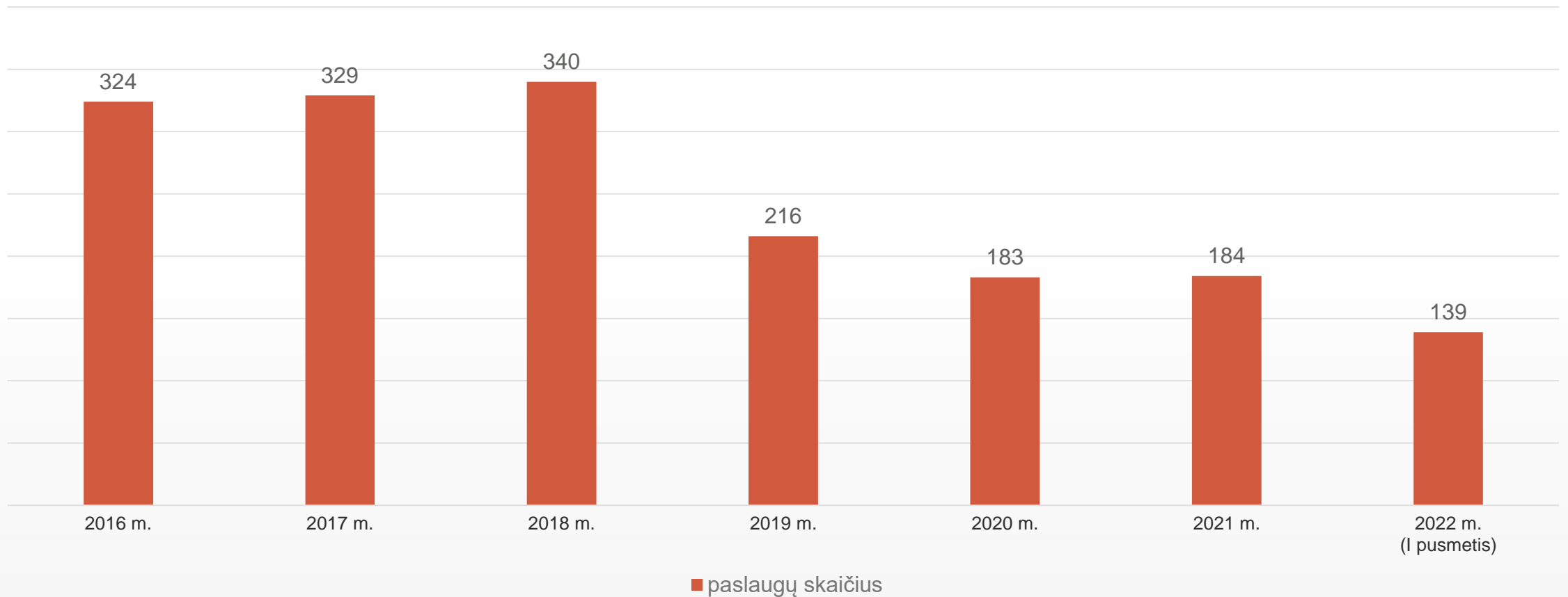
Šaltinis VLK prie SAM

Krūties vėžio prevencinės programos vykdymas UAB Ignalinos sveikatos centre 2016-2022 m. (I pusmetis)

Šaltinis VLK prie SAM

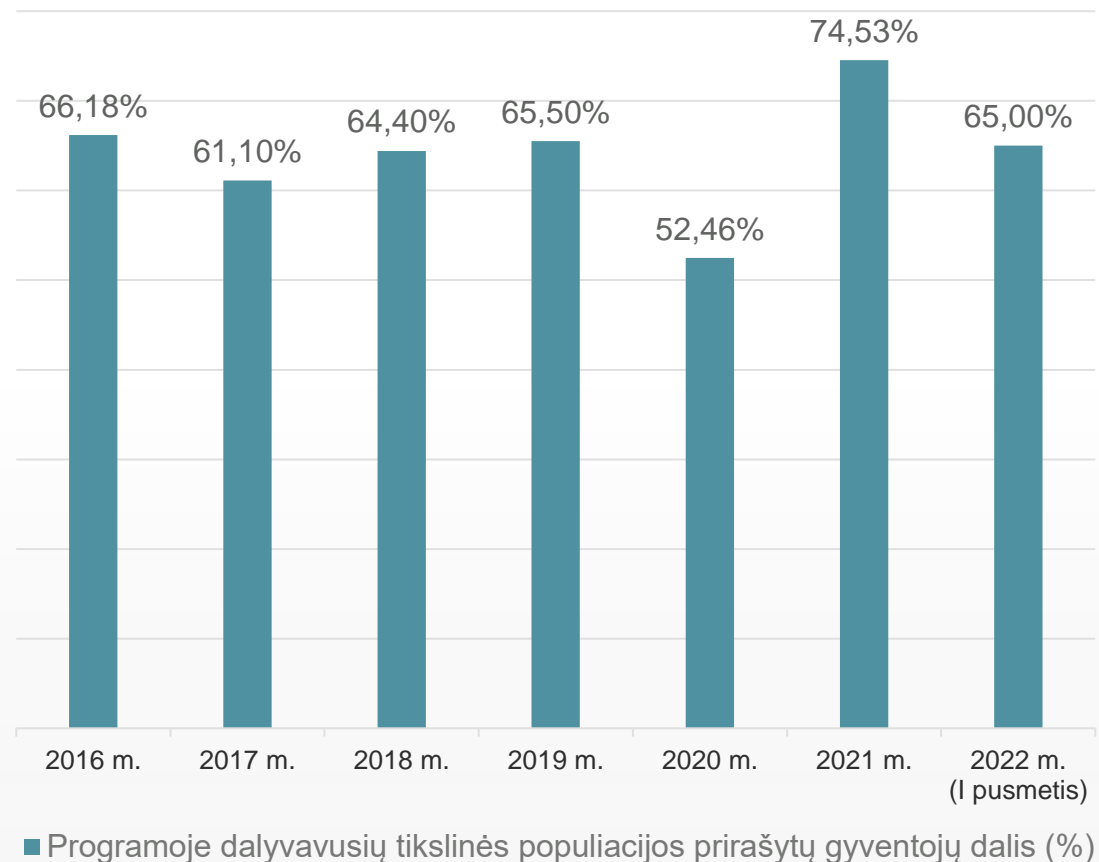
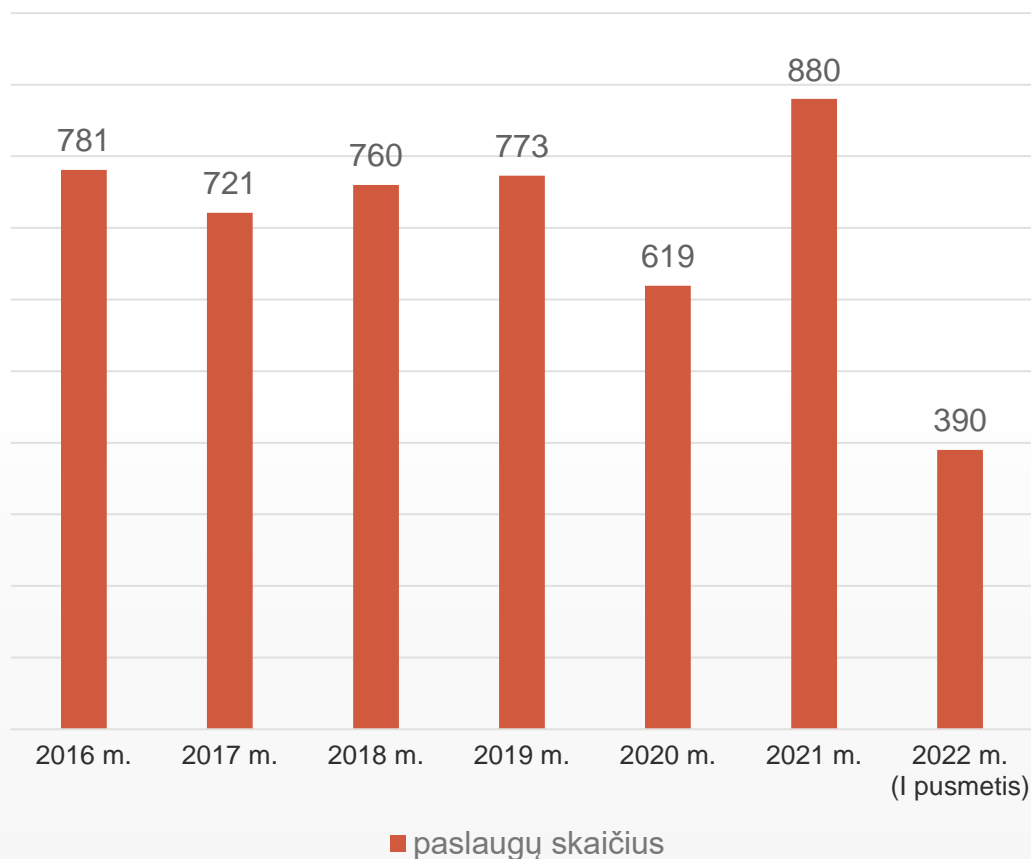
Priešinės liaukos vėžio prevencinės programos vykdymas UAB Ignalinos sveikatos centre 2016-2022 m. (I pusmetis)

Šaltinis VLK prie SAM

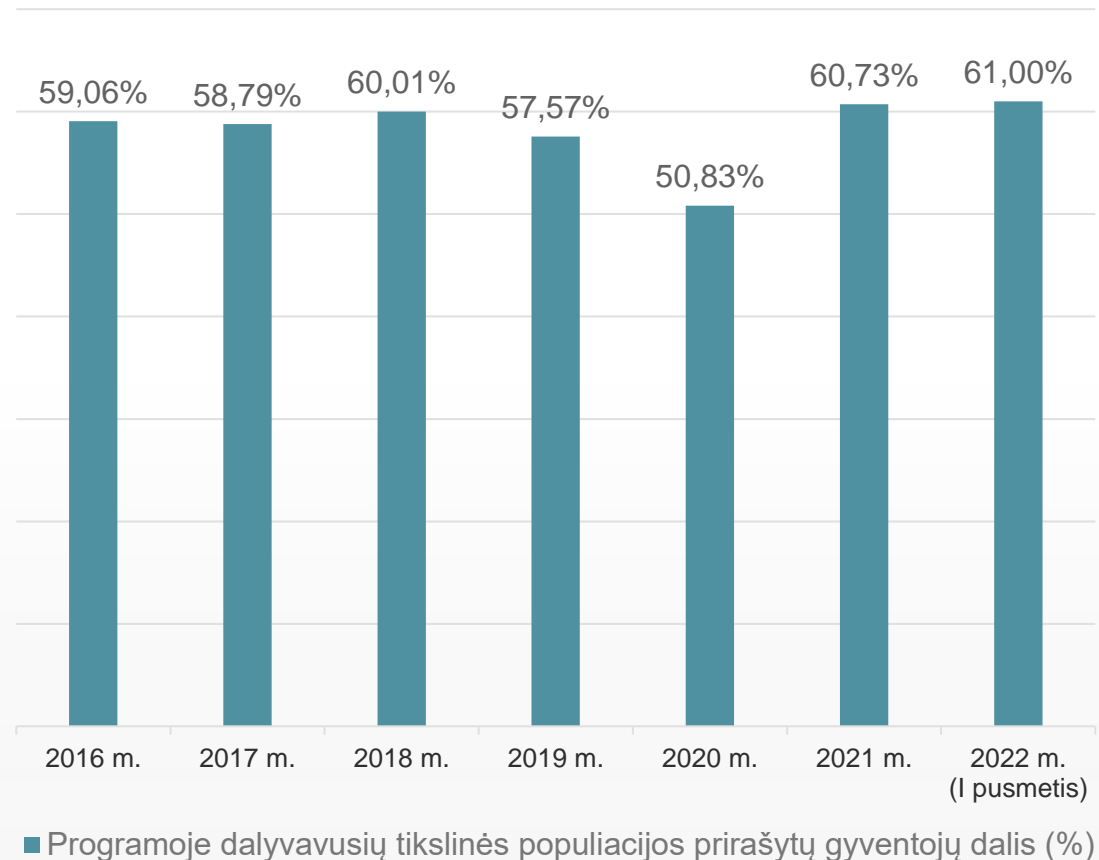
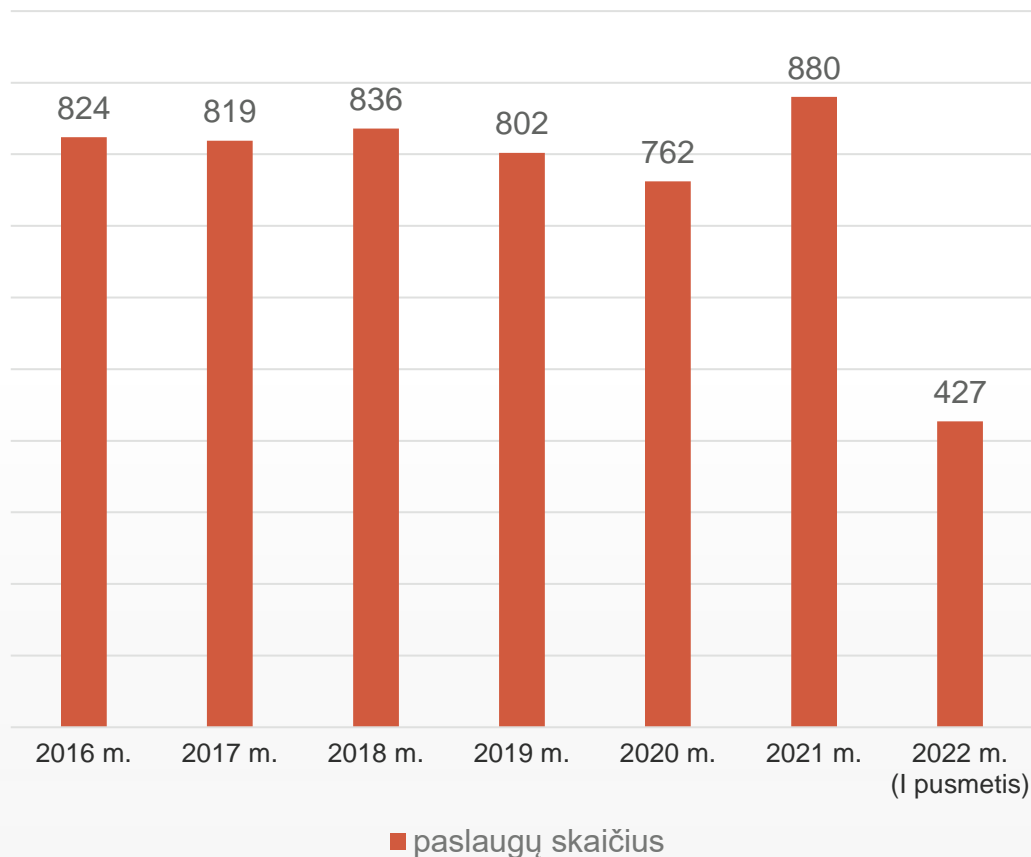

Storosios žarnos vėžio prevencinės programos vykdymas UAB Ignalinos sveikatos centre 2016-2022 m. (I pusmetis)

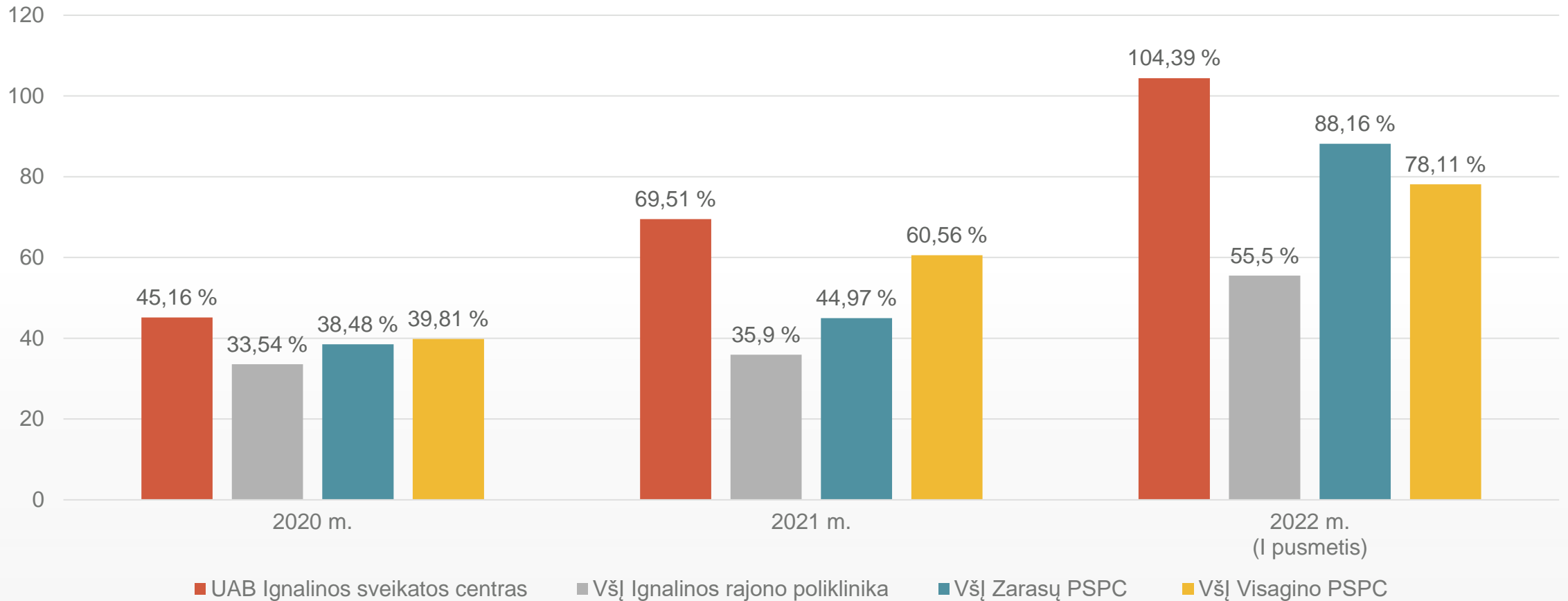
Šaltinis VLK prie SAM

Širdies ir kraujagyslių ligų prevencinės programos vykdymas UAB Ignalinos sveikatos centre 2016-2022 m. (I pusmetis)

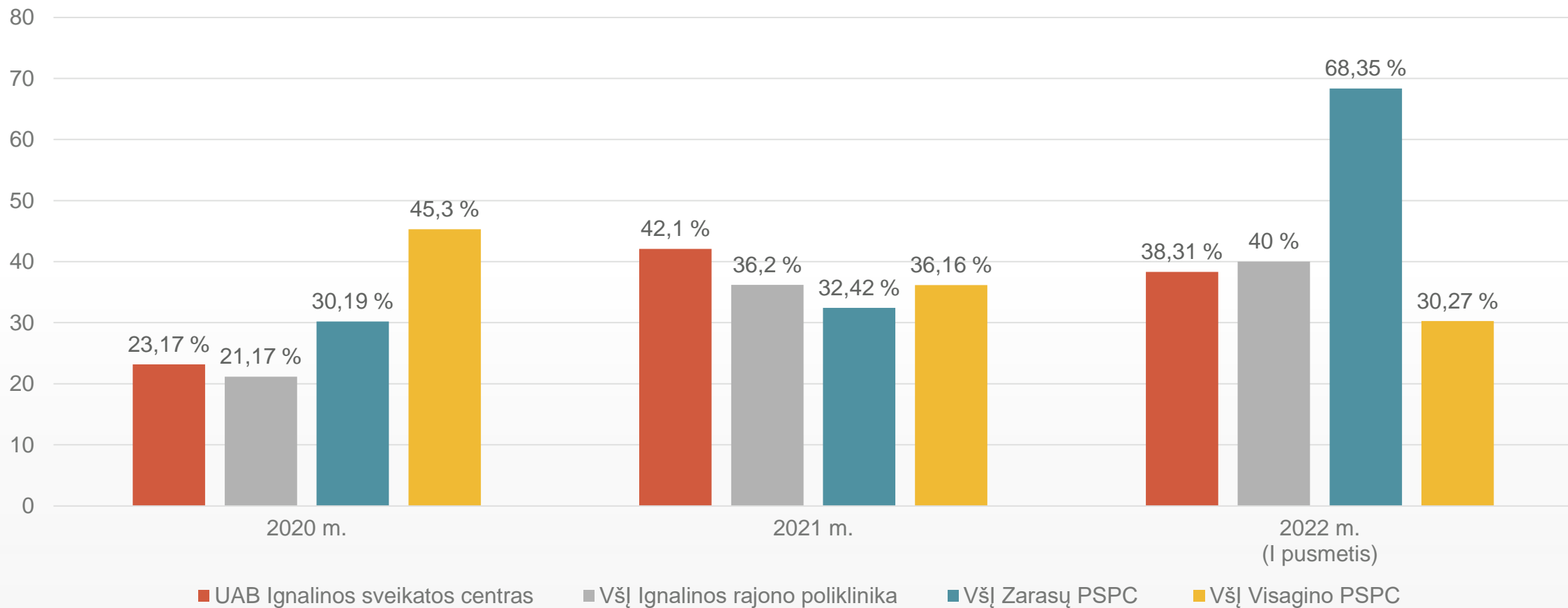
Šaltinis VLK prie SAM

Prevencinių programų vykdymo palyginimas Gimdos kaklelio vėžio prevencinė programa (citologinio tepinėlio paėmimas)

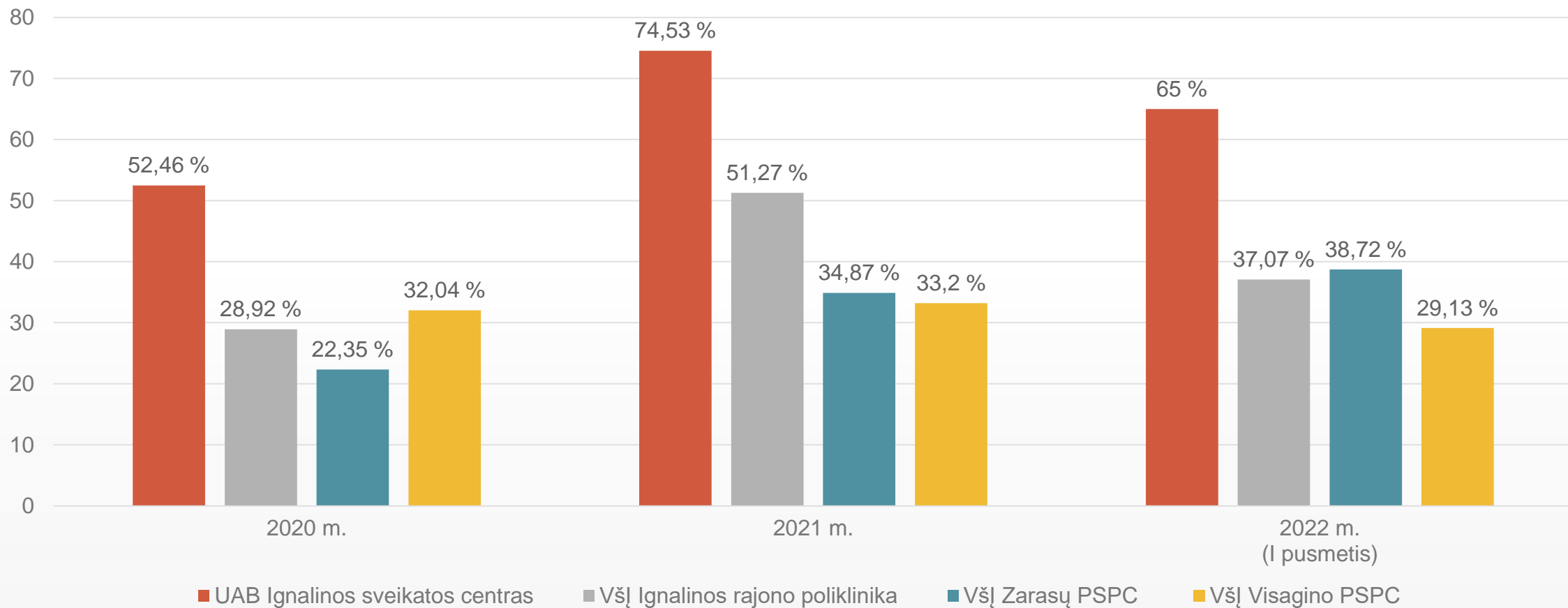
Šaltinis Panevėžio TLK

Krūties vėžio programos vykdymo palyginimas

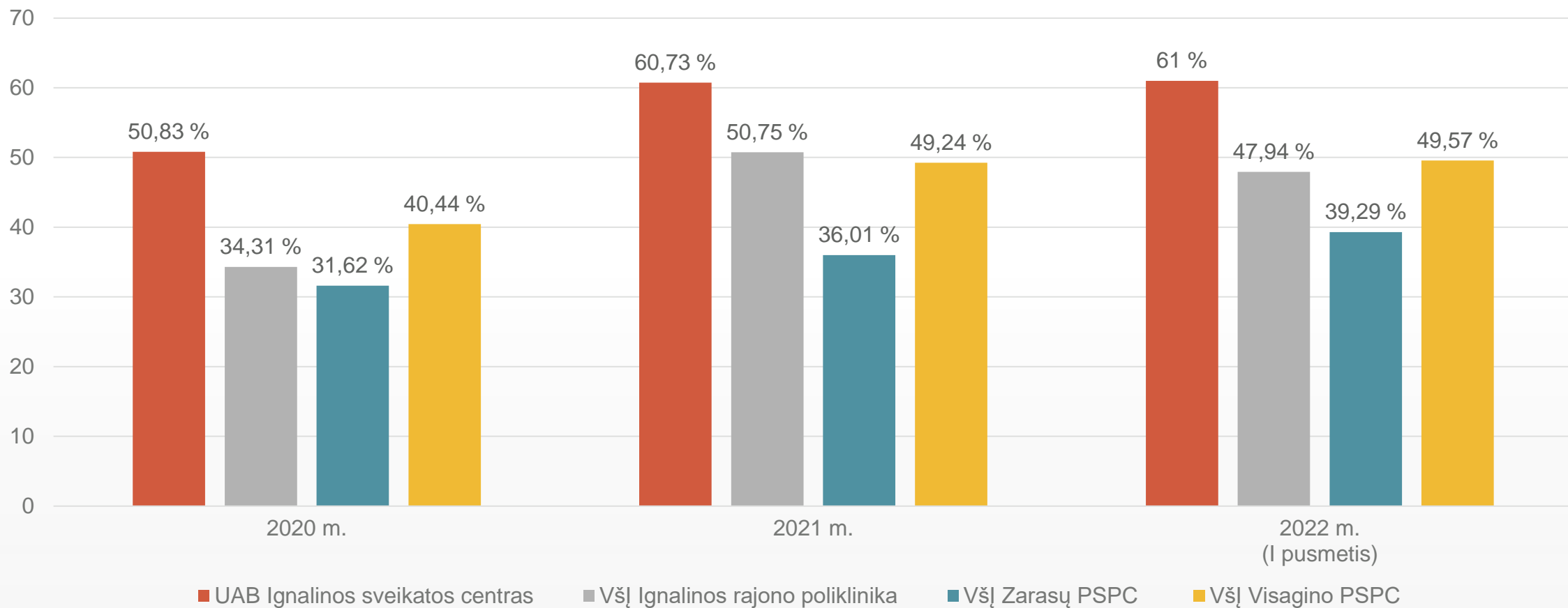
Šaltinis Panevėžio TLK

Storosios žarnos vėžio programos vykdymo palyginimas

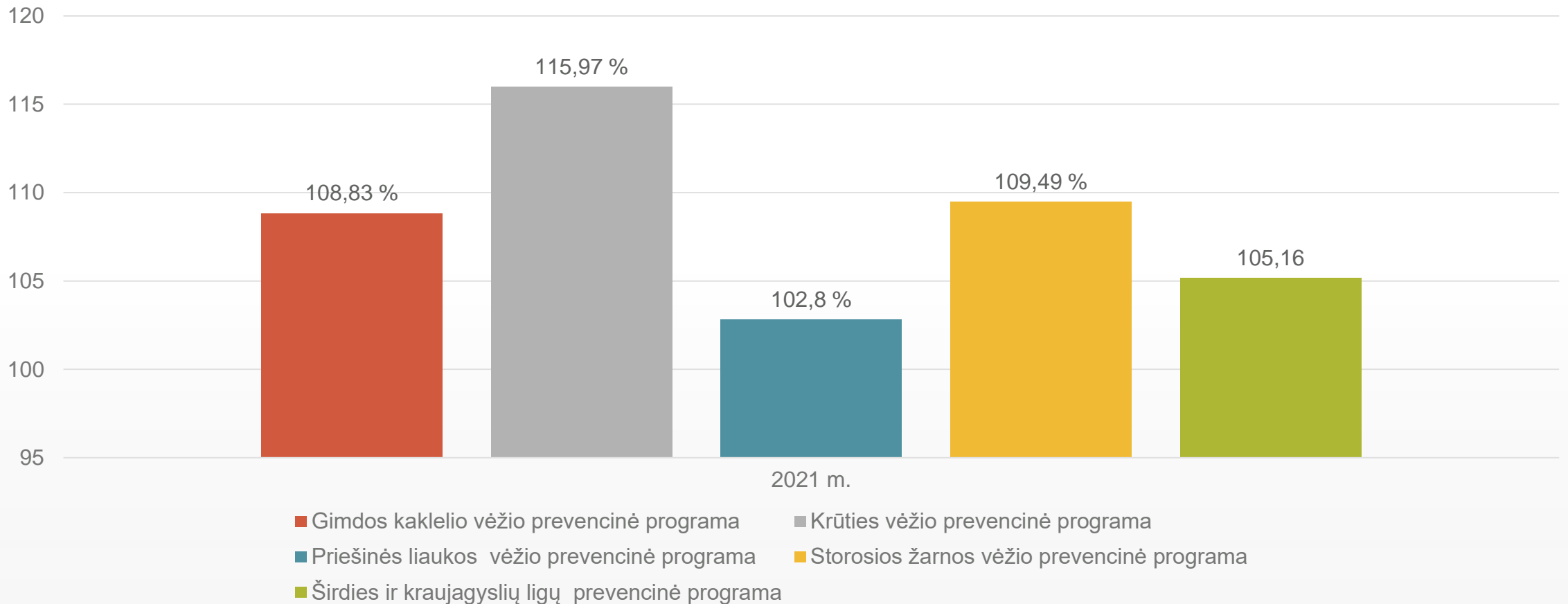
Šaltinis Panevėžio TLK

Širdies ir kraujagyslių ligų prevencinės programos vykdymo palyginimas

Šaltinis Panevėžio TLK

Preveninių programų rodiklių pokyčiai, lyginant 2019 m. su 2021 m., Ignalinos savivaldybėje

Šaltinis VLK prie SAM

Vykdamas prevencines programas dirbame šiomis kryptimis:

1. Centro direktorės įsakymu yra paskirtas prevencinių programų koordinatorius (Toliau-koordinatorius).

Centre įdiegta „Profilaktinių programų“ programa (Inkompas).

Kiekvieno mėnesio pradžioje Koordinatorius iš šios programos sudaro kiekvienai apylinkei pacientų, galinčių dalyvauti tą mėnesį programose, sąrašus.

Koordinatorius seka, kiek kiekvieną mėnesį prevencinių programų įvykdė kiekviena apylinkė. Sumažėjus prevencinių programų vykdymo rezultatams kažkurioje apylinkėje, koordinatorius įsijungia į tos apylinkės darbą, ima konkrečios apylinkės pacientų sąrašus ir skambina jiems, kviesdamas ir užregistruodamas atvykti į Centrą atlikti programas.

Registracijos laiką iš anksto derina su apylinkės bendrosios praktikos slaugytoja.

2. Kiekvieno šeimos gydytojo registracijos laikuose išskiriami talonai prevencinėms programoms. Kiekvieną dieną skiriama 2 laikai (kai kurioms dienomis skaitlingesnėse apylinkėse daugiau).

Bendrosios praktikos slaugytojos skambina ir kviečia pacientus atvykti į Centrą, užrašo juos jiems patogiu laiku.

Pacientas atvyksta pas slaugytoją, jam atliekami prevencinei programai reikalingi tyrimai. Kadangi mūsų centre slaugytojos dirba atskirame savame kabinete, su pacientu dažniausiai bendrauja ir atlieka tyrimus slaugytoja.

Jeigu yra būtinybė, pacientas nukreipiamas pas šeimos gydytoją.

Pacientams, atvykusiems į Centrą dėl ligos, slaugytoja patikrina ar reikalingi tyrimai pagal kažkurią programą. Kartu su šeimos gydytoju, rekomenduoja pacientui dalyvauti prevencinėje programoje ir, jeigu pacientas sutinka, skiria programos vykdymui reikalingus tyrimus.

3. Personalo motyvavimas

Centro darbo apmokėjimo tvarka skatina personalą intensyviai vykdyti prevencines programas, nes nuo uždirbtų finansų priklauso šeimos gydytojo ir bendrosios praktikos slaugytojos darbo užmokestis.

Dalis prevencinių programų yra įtrauktos į gerų darbo rezultatų rodiklius. Kuo geresnis prevencinių programų vykdymo procentas, tuo daugiau Centras uždirba lėšų ir tuo pačiu didėja šeimos gydytojų ir slaugytojų darbo užmokestis.

4. Medicinos darbuotojų geranoriškumas ir profesionalumas.

Visa Centro komanda bando dirbti taip, kad pacientai būtų patenkinti mūsų įstaigos teikiamoms paslaugomis.

Teikiant prevencines programas, šeimos gydytojai, bendrosios praktikos slaugytojai dirba su pacientais aiškindami prevencinių programų naudą, įtikinėdami juos pasitikrinti sveikatą. Ne visada šis darbas sėkmingas. Po kažkurio laiko, slaugytojos vėl grįžta prie paciento, kuris nenorėjo dalyvauti prevencinėje programoje. Kalbasi su gyventojais, aiškina prevencinės programos naudą, kviečia atvykti.

Ar pacientas dalyvaus prevencinėje programoje, labai priklauso nuo asmeninių šeimos gydytojo ir slaugytojo savybių. Sugebėjimas palaikyti gerą kontaktą su pacientu turi didelės reikšmės.

5. Administracijos kontrolė

Kiekvieną mėnesį Centro direktorė gauna ataskaitas apie visų šeimos apylinkių prevencinių programų vykdymo rezultatus.

Esant būtinybei, kalbama su slaugytojomis ir prevencinių programų Koordinatoriumi apie priemones, kurios galėtų padėti pagerinti rezultatus.

Veiksniai įtakoiantys prevencinių programų vykdymą:

1. Personalo laiko stoka.
2. Pacientų nenoras dalyvauti prevencinėse programose.
3. Informacijos apie prevencinių programų naudą sklaidos trūkumas.

Išvados

1. UAB Ignalinos sveikatos centras prevencines programas vykdo patenkinamai.
2. Prevencinių programų vykdymą labai įtakoja medicinos personalo motyvacija ir profesionalumas.
3. Prevencinių programų vykdymui labai svarbu pacientų domėjimasis ligų profilaktika ir noras dalyvauti programoje, supratimas, kaip tai svarbu jiems patiems.